

KURYER LITEWSKI

W WILNIE we SRODĘ DNIA 28 KWIEŚNIA V. S. 1815 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Wilno, dnia 28 kwietnia.

JW. Jenerał Porucznik i kawaler *Bałaszew*, Minister policyi, przybył tu z *Petersburga*, d. 26 t. m., i nazajutrz rano wyjechał do *Warszawy*.

D. 23 t. m., wyszła ztąd kompanija konnój artyleryi N. 11, należąca do 4tej brygady artyleryi rezerwowej, pod dowództwem podpółkownika *Grygorjew*, do *Krok* w powiecie *rosieńskim*.

Dnia 24, przybyli tu JW. Jenerał Adjutant Jego Cesarskiej Mości, Hrabia *Szuwałow*, z *Petersburga*; JW. Jenerał Major *Lalin* ze *Swięcian*, i JW. Jenerał Porucznik *Redynger*, z *Kurlandyi*.

Dnia 24, wyszły bataliony półków grenadyerskich: *astrachańskiego* pod dowództwem Majora *sewdakimowa*; *Sybirskiego* pod dowództwem Majora *Jenninga*; *fanagoryjskiego* pod dowództwem Majora *Bohdanowicza* i 2gi batalion *małorossyjskiego*, także grenadyerskiego do powiatu *trockiego*; 14ta brygada artyleryi, składająca się z kompanii jednej bateryi Nru 14, i dwóch lekkich Nrów 27 i 28, pod dowództwem półkownika *Baykowa*, do powiatu *oszmiańskiego*.

Dnia 26, wyjechali ztąd: JWW. Jenerał Majorowie *Diechtierew*, do *Woronieża* i *Troszczyński* do *Petersburga*; *Szambelan Dworu* 4tej klasy, Hrabia *Mussin Puszkina*, do miejsca pobytu Najjaśniejszego Cesarza Jegomości; Półkownik *Antropow* do *Kalisza*.

Dnia 27, przybył tu z *Lidy* JW. Jenerał Major *Markow*. Tegoż dnia, JW. Jenerał Major *Dawydow* przejeżdżał z *Petersburga* do *Wiednia*; a goniec gabinetowy Kapitan *Klewezal*, z *Petersburga* do główniej kwatery za granicę.

Kurs tutejszy: Rubel srebrny, 4 rub. 55 kop. ass.; dukat, 14 rub. 1 kop. ass.; Imperyal, rub. ass: 43.

Gazeta petersburska, *akademicka*, z *Petersburga*, pod d. 9 kwietnia, umieszcila rozkazy Jego Cesarskiej Mości, w *Wiedniu* wydane, z których następujący kładziemy wyciąg:

Dnia 3 stycznia. Postępują na wyższe stopnie: za dystyngwowanie się w bitwach, zaszłych dnia 16 i 18 września, przeszłego 1813 roku, w czasie zdobycia miasta *Kasselu*: *dońskiego woyska* półkownik *Własow* 5. na jenerał majora; orszaku Jego Cesarskiej Mości, wydziału kwatermistrzowskiego, podpółkownik *Bohdanowicz*, na półkownika; w bitwie d. 24 listopada 1813 pod wioską *Sik*, *dońskiego woyska* podpółkownik *Pantielejew* 2 na półkownika; w pogoni za nieprzyjacielem od *Fuldy* za *Frankfort*: *dońskiego woyska* półkownik *Balaban* 2 na jenerał majora. W różnych utarczkach z przednimi strażami i forpocztami, od czasu *Lipskiej* bitwy, aż do przeyscia za *Ren*: *huzarskiego półku iziumskiego*, podpółkownik *Łoszkarew*, na półkownika; *półku wolyńskiego ułanów*, chorąży *Kulwiński* na porucznika; *półku piezszego tambowskiego* kapitan *Tymosiejew* na majora; 14go strzelców grenadyerów, podpółkownik *Bukiński* 2 na półkownika; 2go strzeleckiego, porucznik *Popławski* na sztabs kapitana; 13go strzelców kapitan *Chodakowski* na majora. W różnych bitwach: Adju-

tant *Porucznik* *stiemienowskiego* *Varyszkina*, na sztabs kapitana, i zostaje przy obowiązkach dotąd pełnionych.

6go półku strzelców półkownik *Krzyżanowski* назначony dowódcą 25go półku strzelców.

Porucznik woysk francuzkich, Hrabia *Orfengo*, przyymuje się do 53go półku strzelców.

Jego Cesarska Mość oświadcza najwyższe ukontentowanie swoje za okazanie szczególniejszego meztwa w utarczkach, które zaszły w pogoni za nieprzyjacielem, od *Fuldy*, aż za *Frankfort*, woyska *dońskiego* półkownikowi *Zyrowu* i podpółkownikowi *Dienisowu*, także w utarczce pod wsią *Sik*, *półku iziumskiego huzarów*, półkownikowi Hrabii *Dołonowi* i liczącemu się w kawalerii podpółkownikowi *Lewenszternowi*.

Dnia 5 stycznia. W nagrodę szczególniejszych dzieł rycerskich, okazanych w bitwach, pod *Horodeczną*, *Königswartą*, *Bautzen* w *Szlazku* i pod *Brienne*, dają się najlaskawiej półkom pieszym *włodzimierskiemu*, *kostromskiemu*, strzeleckim i imu, 28mu, i 32mu, srebrne trąby z krzyżami ś. Jerzego, a *pskowskiemu* piezemu znaki na giwerach z napisem: za dystyngwowanie się.

Postępują na wyższe stopnie: za dystyngwowanie się w bitwach roku 1814 d. 9 marca pod *Arcis*, d. 13 pod *la Fere-Champanaise* i d. 18 pod *Paryżem*, *tobolskiego piezszego półku*, półkownik *Baron Wolf*, na Jenerał Majora, który naznaczą się razem dowódcą 1szej brygady 28miej dywizyi piezkiej, na miejscu Jenerała Majora *Dryzena*, który ma się uważać w kawalerii. Dnia 8 i 9 grudnia 1813 r. w czasie obrony twierdzy *Bredy*: *pawłogradzkiego półku huzarów*, podpółkownicy *Kochanow* i *Dekun*, na półkowników; Majorowie: *Sztenger* i *Markle*, na podpółkowników; *tulskiego piezszego półku* podpółkownik *Kostyrka*, na półkownika; kapitan *Sokologorski* na majora; 2go półku strzelców podpółkownik *Essen*, na półkownika; kapitan *Wysocki* na majora, 1szej brygady artyleryi kapitan *Suchozanet*, na podpółkownika; *dońskiego woyska* podpółkownik *Mielnikow* 4 na półkownika; 1go półku kozaków *buhskich woyskowy starszy* na *Pawłow* na podpółkownika. Od dnia 2 lutego 1814 do wzięcia miasta *Soissons*: *półku wolyńskiego ułanów* Major *Nordsztet*, na podpółkownika. Byłej 4tej artyleryi brygady odwodowej, kapitan *Mazaryki* na podpółkownika. Woyska *dońskiego woyskowi starszy* *Rykowskow* i *Agapow* na podpółkowników. W różnych utarczkach: *półku huzarskiego*, *bialoruskiego*, podpółkownik *Paton de Mafran* na półkownika.

Jego Cesarska Mość oświadcza najwyższe ukontentowanie, za szczególniejsze meztwo okazane w bitwach dnia 8 i 9 grudnia przeszłego 1813 roku, w czasie bronięcia twierdzy *Bredy*, orszaku Jego Cesarskiej Mości wydziału kwatermistrzowskiego półkownikowi *Tarasowu* i 2go lutego 1814 po wzięciu miasta *Soissons*, półkownikowi tegoż wydziału *Bohdanowiczowi*.

Jego Cesarska Mość, oświadcza ukontentowanie swoje *czugujewskiego półku ułanów* Rotmistrzowi *Scholejewu* za szczególniejszą gorliwość w obowiązkach służby, i pracowite usiłowania, w przyprowadzeniu dwóch odwodowych tegoż półku szwadronów do na-

leżytego poznania porządku służby. Byłych artyleryjskich brygad: 8męj odwodowy sztab kapitanowi *Kozłowi*, chorążemu *Welianderowi* i 4tęj zasobnej podporucznikowi *Kuleszowu*, za wypełnienie z dystynkcją danych im od zwierzchności poleceń, i za przyłożenie się równie do śpiesznego skupienia koni, jako też za pilny dozór i w dobrém ciebie w czasie odprawienia ich do poławskiego zasobu.

W tychże rozkazach wielka jest liczba sztabu i oberoficerów, którzy na wyższe stopnie, tudzież podoficerów, którzy na oficerów postąpili; a kilkunastu w nagrodę za waleczność w bitwach pod *Taruty-nem*, *małym Jarosławcem*, &c. wiele także potwierdzonych wrangach, na które postąpili na mocy mianowań *Feldmarszałka* s. p. *Xiążęcia Kutuzowa Smoleńskiego*; *Feldmarszałka* *Hrabiego Barclaya de Tolli*; *Wodzów Naczelnych* *Hrabiów Wittgensteina*, *Benningsena*.

Gazeta petersburska, *Pocztą Północną*, donosi z *Petersburga*, pod dniem 17 kwietnia: „Najjaśniejszą Cesarzowa Jęmość *Maryá Federowna*, *Wielcy Xiążęta Mikołáy i Michál*, oraz, *Wielka Xiężniczka Anna*, dnia 15 t. m., dopełniając powinności chrześcijańskie, przystępowali do Náyświętszych Tajemnic, w kaplicy zimowego pałacu.

Tęmi czasy przybył tu z *Niemiec*, *Gotlieb Prang*, znany z wybornego stawienia pieców pokojowych, osobliwie *weymarskiemi* zwanymi. Dla wzoru, piec tego gatunku postawił on w domu departamentu ministerium spraw wewnętrznych. Wewnątrz do tych pieców używa się cegły i gliny: właściwy mają sobie układ kanałów, dla przechodu dymu; zewnątrz zaś pobija się blachą żelazną, której można okazały kształt nadać, malować kolorami, albo lakierować. Daleko też mniej od zwyczajnych pieców dREW potrzebują, i tę jeszcze mają zaletę, że mniej kosztują i długo się bez reperacji utrzymują.

Daléj w téjże gazecie czytamy, że d. 2 kwietnia przejeżdżali z *Petersburga* przez *Orszę*, JW. Radzca *Tayny*, Senator, *Siwers*, a d. 3, JW. Jenerał jazdy *Rajewski*.

W *Bałachni* (w guber. niżegorodz.) w rocznicę wstąpienia na trón Najjaśniejszego Cesarza Jegomości, w obecności liczego zgromadzenia, odprawił się uroczysty obrząd poświęcenia domu dla Szkoły parafijalnej. Dóm ten, przyozdobiony kilką pięknymi obrazami, ze znaczną liczbą ksiąg szkolnych, różnymi sprzętami i oporządzeniem, darował dla Szkoły kupiec tameczny *Pawł Minin*. Po skończonym obrzędzie poświęcenia, miane były mowy przez nauczyciela i uczniów. Nakoniec kupiec *Minin* zaprosił do domu swojego duchowieństwo, urzędników i obywateli; a wieczorem dóm szkolny był oświecony.

Towarzystwo Dám, w *Orłowie*, zebrało na rzecz inwalidów 765 rubli, i przez ręce gubernskiego Poczt-dyrektora, przesłało je do kassy Redakcyi gazety *Ruskiego Inwalida*, dla użycia stosownie do swojego przeznaczenia.

Od początku roku terażniejszego do miesiąca marca, przez tamożnią *astrachańską*, weszło zza granicy towarów na 29,531 rubli. — W styczniu przybyła do *Astrachania* z różnymi towarami karawana z *Chiwy*. — Od d. 1 lutego do 16 marca, pud jedwabiu syrowego płacono w tém mieście 365 do 375 rubli.

Donoszą z *Jeorgiewska* pod d. 10 marca: „W czasie szlacheckich elekcyi, które się tu w przeszłym odprawiały miesiącu, w liczbie różnych zatrudnień swoich, szlachta otworzyła subskrypcyą na wybudowanie w mieście naszym domu dla powiatowej szkoły, i domu przy tutejszych mineralnych kąpielach, dla ubogich ranionych na polu chwalebnej za oyczyznę walki. Obecna wtedy szlachta podpisała na dóm szkolny na raz jeden 520, a co rok po 175 rubli opłacać, na utrzymanie zaś domu dla ranionych, biorących kąpiele, na raz 330, i co rok po 140 rubli. Nadto uchwalono, wszystkie powiaty do takowej wezwać subskrypcyi.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

XIĘZTWO WARSZAWSKIE.

W gazecie *Korrespondenta Warszawskiego*, z dnia 22 kwietnia czytamy: „Oprócz JW. Marszałka Polnego, *Hrabiego Barklay de Tolli*, który opuścił miasto nasze, udając się z główną kwaterą do *Wrocławia*, wyjechali z *Warszawy* d. 19 b. m. *Xiążę Jmć Jaszwił* Jenerał dowodzący artyleryą; dawniej zaś JW. Jenerał *Ertel*. — W dniu 21 ekwipaże N. Imperatora, znajdujące się dotąd w zamku tutejszym, wyruszyły do *Wrocławia*. — Dnia 20 przechodził przez *Warszawę*, pułk *Kozaków* dońskich, który oglądał JW. Hetman, *Hrabia Płatów*.

Taż gazeta z *Warszawy* pod 29 kwietnia umieściła urządzenie policyjne, którego treść jest następująca: „1) Ustanawiają się w *Warszawie* i we wszystkich miastach policyjne wydziały, mające się zająć zebraniem wiadomości, tak o niewolnikach wojennych różnych narodów, iako też i w ogólności o wszystkich cudzoziemcach. 2) Pod nazwiskiem cudzoziemców rozumieć się mają ci wszyscy, którzy, nie będąc poddani *Xięztwa Warszawskiego*, nie mają ani w kraju tym posiadłości, ani zrodzeni w tym kraju, ani też stałego sposobu do życia. 3) Niewolników wojennych, czyli z widymatami, lub też bez takowych natychmiast przytrzymywać i odsyłać, a mianowicie tych, którzy żadnych widymowanych świadectw nie mają, pod ścisłą strażą wojskową do *Warszawy* przed Jenerała Gubernatora przystawić. 4) Innym zaś cudzoziemców, niemających żadnego zaświadczenia, jeżeli nie stawiają za sobą pewnych kaucy, także należy brać i odsyłać pod należyty dozorem do *Warszawy*, Jenerałowi Gubernatorowi. 5) Kauterowie czyli zaręczyciele, powinni być ludzie mający w tym kraju nieruchomy majątek, albowiem w przypadku ucieczki której z tych osób, za którymi stawili kaucyą, podlegają ci, oprócz osobistej odpowiedzialności przed przyzwoitym Sądem, nadto jeszcze karze pieniężnej, oznaczonej w summie 10,000 zł. Pollsk: przeto powinni być w stanie wniesienia takowej summy; albowiem w przeciwnym razie Urzędnicy, którzyby przyieli kaucye niniejszemu urzędzeniu nie odpowiadające, usunięci będą od swych urzędowań i pod sąd kryminalny oddani. 6) Każdy mający u siebie podobnych niewolników albo innych cudzoziemców, za domowych nauczycieli, w służbie, lub w jakimkolwiek bądź innym znaczeniu, lub też tylko na pomieszkaniu, powinien pod karą zł. Poll: 10,000 i osobistą odpowiedzialnością przed sądem, za nieposłuszeństwo rządowi, natychmiast donieść o nich przyzwoitej władzy miejscowej.

Z *Krakowa* d. 19 kwietnia: Dnia 14go b. m. zaczął się przechód korpusu mocnej przedniej straży, na dalsze jego przeznaczenie. Pułk piękny białoruskich huzarów i nieporównany co do ludzi, koni, i zaprzęgów artyleryi konnej rotę 25, nayprzyjemniejszy oku sprawił widok. W dniu zaś 16 opuścił stolicę departamentu tutejszego dowódzca, korpusu tego, JW. Jenerał Porucznik artyleryi i kawaler *Jermalów*. Mąż ten (którego sama postawa wskazuje już piękną duszę, która ją ożywia) zostawił pomiędzy obywatelami nie tylko przekonanie, że waleczność z słodyczą charakteru zgadza się, ale nadto żal, iako skutek poważenia, które sobie powszechnie przez pobyt w tutejszym departamencie zjednał. Posłuszny wyższym rozkazom, rozłączył się z tutejszą okolicą, życzenia uprzejme iednak obywateli departamentu krakowskiego towarzyszyć mu będą nieoddzielnie w każdym punkcie, w którym go tylko jego powołanie postawi.

AUSTRYA.

W gazecie petersburskiej, *Pocztą Północną*, czytamy z *Wiednia*, pod dniem 5 kwietnia: „Najjaśniejszy Cesarz Jegomość Rosyjski, przez Radzcę *Taynego*, *Hrabie Nesselrode*, udzielił pozwolenie bankierom rosyjskim, braci *Lipio*, na przyjęcie dyplom-

matu na ślacheństwo, nadane im od Króla Jmci Bawarskiego, równie też i orderu bawarskiego, zasługi obywatelskiej. Dóm PP. *Livio*, więcej już, jak od 70ciu lat w *Rossyi* zostając, zasłużył na względy tamecznego dworu i wielu znakomitych osób. *Antoni Livio*, który się przykładał do założenia i urządzenia fabryki *alexandrowskiej*, w blizkości *Peterzburga*, otrzymał za to od Najjaśniejszego Cesarza *Pawła I*, brylantami sadzony order ś. *Jana Jerozolimskiego*. Brat jego *Stefan*, prócz wielu pięknych czynów dla powszechnego dobra, w ostatniej wojnie *Rossyi z Francją*, wszelką czynił pomoc dla jeńców niemieckich, w *Rossyi* pozostałych, którzy z rodzinami swemi z dalekich państw przesyłali mu swą wdzięczność. Również i Król Jmci Bawarski, *Maxymilian Józef*, w dyplomacie swym na ślacheństwo dla braci *Livio*, pod d. 2 czerwca 1814 wydanym, umieścić raczył następujące wyrazy: „Czynimy wiadomo przez niniejsze, iż przeięci powinniśmy względami dla dobroczynności i ludzkości, które okazał sankt *peterzburski* bankier *Livio* (syn) ku wojownikom naszym w państwie *rossyjskiem*, skutkiem ostatniej wojny, pozostałym, umyśliłszy, z danym mu przez nas, na miecy obywatelskiego wieńca, w nagrodę zachowanych Bawarczyków, krzyżem kawalerskim orderu zasługi, wynieść mieszkającego w *Peterzburgu* *Stefana Livio*, jako cnotliwego syna godnego oycy, z całym jego prawem potomstwem płci obojey, do godności ślachte Królestwa naszego bawarskiego, i t. d.

Gazeta *Korrespondenta hamburskiego* donosi z listu, z *Wiednia*, pod 12 kwietnia: „Polowy ekwipaż naszego Cesarza Jegomości wyszedł dzisiaj do *Heilbrunn*. Około końca teraźniejszego miesiąca opuścić Monarchowie tutejszą stolicę i nypierwiesię do *Heilbrunn* udadzą. N. Król Duński do tegoż się uda mieysca — Król Bawarski, przed wyjazdem swoim przyjął od Króla Duńskiego order *Stonia*, i nawzajem Królowi Duńskiemu ofiarował order ś. *Huberta* — Przechodzące tedy codziennie woyska przeciągają w obliczu NN. Monarchów.”

Z innego listu z *Wiednia* w téż dacie: „Arcy Xzę *Jan* ma odprawić podróż, w celu obejrzenia twierdz włoskich; ma się jednak potem udać do południowego woyska niemieckiego. *Feldmarszałek Bellegard* ma mieć, jak słyhać, ciągle naczelne dowództwo nad C. K. woyskiem we *Włoszech*.

Powiększony Komitet niemiecki znowu dziś utworzony zostanie, i wieczorem o godzinie 8ej pierwsze swe posiedzenie odprawi. — Wiadomość, że Cesarz austriacki ogłosił się Królem *Lombardyi*, i że starożytne to państwo znowu ma istnieć pod świetnym imieniem swoim, nader pożądanę sprawiła wrażenie w *Medyolanie*. Duch powszechny jest tam bardzo przyjazny dla *Austrii*. Rozumieją, że Arcy-Xiężę *Antoni* przeznaczony jest na tamecznego Vice Króla i powszechnie się z tego cieszą — Nowa pożyczka 50 milionów, dobrze i z pośpiechem się uskuteczniła; kurs papierów znacznie się także w tych dniach polepszył. — Na mieyscu Pani *Montesquiou*, która tu teraz pod dozorem żyje, powierzono Hrabini *Mitrowskiej* dozór nad wychowaniem małego *Napoléona*. Pani *Mitrowska* pobiera pensyi roczney 6,000 zł., i jest tylko na 16 miesięcy zamówioną: gdyż potem ma zostawać Xiężę pod dozorem mężczyzn — Nie Xiężę *Berthier*, jak było doniesiono, ale Adjutant jego tu przybył; sám Xiężę w *Bambergu* przebywa. — D. 3 t. m. przybył Xiężę *Pokoju* do *Wenecyi*, ale tam nad kilka godzin nie bawił.”

Z innego listu z *Wiednia*, w téż dacie: „Dnia dzisiejszego wyszły ztąd znowu z półki ku *Renowi*. Wiele też półków, do tegoż przeznaczonych mieysca, spodziewamy się z ziemi *Siedmiogrodzkiej*; przy największym pośpiechu nie tak rychło one ściągnąć będą mogły do swego przeznaczenia — Ułatwienie interesów między *Austrią* i *Bawaryą* do przyszłych nakładów odłożone zostało; a to, iżby w przygotowaniach wojennych, które teraz jedynym celem zgod-

nych działań, być powinny, żadney przeszkody nie czynić. *Bawarya* zatrzymuje tymczasem, w posiadłości swojej *Salzburg* i *Inviertel*. Z równegoż względu, dla nie zostawienia środków wojennych w bardzo zawiklaném urzędzeniu, zatrzymują jeszcze *Prusy* opiekę swoją nad całą *Saxonią* — *P. Monteron*, który w kilka dni po weyściu *Bonapartego* do *Paryża*, ztamtąd do *Wiednia* wyjechał, i o którym francuzkie gazety pisały, że z ważnemi poleceniami był wysłany, po kilkonastodniowym tu pobycie, przez czas którego mieszkał u Xięcia *Talleyranda*, wyjechał dnia wczorayszego na powrót do *Paryża*. O celu i skutkach tego poselstwa, różne niepewne czyni sobie tutejszą publiczność domysły — W obecnym stanie rzeczy we *Francyi*, wszyscy natężoną uwagę na Arcy - Xiężę *Maryę Ludwikę* i jej syna zwracają; wielu zaś, którzy w myślach swoich nie są zaślepieni mocą namiętności, do losu tych wysokich osób takie przywiązują widoki, które dla uszczęśliwienia *Europy* nąypożądańszą ukazują przyszłość.”

Z innego listu z *Wiednia* pod 14 kwietnia: „Uścisk nad *Panaro* daleko była znaczniejszą, aniżeli pierwiey o niej doniesiono. Liczba jeńców jest nierównie większa, aniżeli w pierwszym doniesieniu podano. Jenerał *Bianchi* w téy zacięty rozprawie wielką zjednął sobie sławę, tém bardziey, że z daleko przewyższającą siłą walczyć musiał — Mówiono o nowém oświadczeniu mocarstw sprzymierzonych przeciwko *Napoléonowi*. Dotąd się jednak ono nie ukazało: mówią owszem, że na czas teraźniejszy wstrzymane zostało. Przygotowania wojenne z nypiększym idą pośpiechem — Nadzwyczajnie wielka czynność teraz tu panuje: codzień prawie nowe ważne ukazuje się urządzenie. Pierwsze nanowo utworzonego Komitetu Niemieckiego posiedzenie, zatrudniało się szczególniey przedmiotem kontyngensu, od pomniejszych państw niemieckich: w czém za prawidło przyjęto, że 75ty człowiek zbiorowey ludności stawiony być powinien; większe państwa znaczniejszą zapewne dostawia liczbę: gdyż ta proporcya, jako minimum tylko przyjęta — Większą część krajów *Fuldeyskich* otrzymuje Xiężę *Weymarski*, który przyjął tytuł Wielkiego Xiężęcia.”

W Ł O C H Y.

Gazeta berlińska umieściła z *Turynu*, pod 5 kwietnia, co następuje: „Z podziwieniem czytaliśmy w jedney z gazet niemieckich, że iakoby część jakaś woyska królewskiego, które stoi nad granicą, do nieprzyjaciela przesyłać miała. Możemy zapewnić, iż to jest bez najmniejszey zasady i nypiększym kłamstwem; i że nasze woysko nylep- szym duchem ożywione i kierowane, od wiekow odznaczało się wiernością ku Monarsze swemu, tak, iż nawet w tym okropnym czasie, kiedy ogień rewolucyjny najmocniey usiadów naszych górował, najmniejsz korpus obowiązków swóich nie przestąpił. Wiadomość ta o odpadnięciu naszych woysk wypłynęła zapewne z tego samego pióra, które przed kilką tygodniami w innej gazecie donosiło o blizkiem powstaniu w *Genui*. Było to właśnie w tej chwili, kiedy Król, bez żadnego woyska, do tego miasta przybył, i żadney innej nie chciał mieć straży, iak tylko samych żołnierzy dawniejszey rzeczypospolitey. Sposób, jakim N. Pan był przyjęty, jest nylepszym dowodem, że Król umiał cenić sposób myślenia nowych poddanych swóich, i że ci godnymi byli tego zaufania, którem Król ich zaszczyścić raczył.”

N I E M C Y

Korrespondent hamburski umieścił, z listu, z *Frankfortu* pod d. 16 kwietnia: „*Moguncya* ma być osadzoną samém tylko woyskiem kontyngensowém mniejszych Xiężąt niemieckich; znajdujące się w niej teraz austriackie i pruskie woyska, mają być do innego użyte przeznaczenie.”

Z innego listu z *Frankfortu*, w téż dacie: „D.

12 kwietnia wyjechałem śpiesznie z Paryża; dnia tego panowała tam już wielka niespokojność; papiery spadły z 66½ na 64, i tak ich zbydź nie można było; papiery angielskie szły w górę: ponieważ każdy pieniądze swoje chciał zabezpieczyć.

„Bonaparté wydał dekret na zaciąg 250,000 ludzi; i to niemale nabawiło niespokojności. Tylko sami żołnierze sprzyjają Bonapartemu; wszyscy są przeciwko niemu. Utrzymują, iż on swoją rolę wkrótce zakończy.”

Od brzegów Menu, pod d. 16 kwietnia: „Dla Arcy Xięcia Karola przygotowano, na dzień jutrzejszy, na każdej stacyi pocztowej, od Würzburga, aż do Moguncyi po 44 koni. Przybędzie on jutro do Frankfurtu i uda się niebawem do Moguncyi. — Temi dniami wysłał Bonaparté gońca do Xięcia Eugenia. — We Szwajcaryi, policya podwoiła baczność swoją na emigrantów francuzkich. — W Wirtemberskiem wyprowadzania koni do Francyi najsurowiej zakazano — Ze Włoch i Francyi wielka jest emigracya. — Następca tronu wirtemberskiego, z Wiednia do Sztutgardu przybył. — Piszą z Monachium, pod d. 12 kwietnia: Przygotowania wojenne w poprzednich tygodniach z wielkim szły pośpiechem. Znowu teraz wiele amunicyi i artyleryi do Renu wyszło, a z prowincyi wiele wojsk w tymże pociągnęły kierunku. Przeszłego piątku wyszedł ztąd pierwszy regiment huzarów, a w niedzielę Szef sztabu głównego, Hrabia Rechberg, ztąd wyjechał. Po jutrze spodziewamy się Xięcia Wrede, który krótko tylko zabawiwszy do wojska naszego wyjedzie. Pierwszy regiment piechoty liniowej wyruszy ztąd d. 15 t. m.; sama tylko gwardya tu zostaje, której oddział także do wojska wychodzi. Mówią, że nasze wojsko podzielone będzie na sześć dywizyj, a wynosić ma 65,000 ludzi. Piechotą dowodzić ma Xięzę następcę tronu, a jazdą brat jego, Xięzę Karol. — Wiele batalionów naszej milicyi idzie tedy ku Renowi. — Wczora przybył tu, Hrabini Buol Schauenstein, małżonka Posła austriackiego przy Dworze Toskańskim, z Florencyi; a Lady Craven z Wiednia. — Xięzę Blücher, d. 13 wieczorem do Minden przybył. — Z Münster donoszą pod d. 18 kwietnia, że ztamtąd wiele oficerów i strzelców ochotników pocztą do wojska posyłają; niedawno też przechodziło tedy kilka wozów, na których jechali chirurgowie polni, do tegoż przeznaczenia. — Oddziały wojskowe, które w okolicach Wesel stały, d. 15 Ren przeszły. — W Hannoverskiem formują się korpusy ochotników strzelców, które natychmiast po sformowaniu do czynnej użyją się służby. — Dla dopełnienia wojska powołani zostali ludzie do milicyi należący, nieżonaci jeszcze, mający lat 30 do 40. — Wielka część wojska hannowerskiego ma przejść na żołd angielski. 16 kwietnia przyszło do Hannoveru kilka tysięcy ludzi wojska Brunświckiego, które ciągnie do wojska sprzymierzonych. — Dnia 17 bagaże Xięcia Brunświckiego do Flandryi wyszły, tamże pociągnęła awangarda i wojsko jego pięć kolumnami, a całe wynosi 10,000 ludzi. Sam Xięzę wkrótce tamże wyjedzie.”

W gazecie Ryskiej, *Zuschauer*, pod napisem z Niemiec, czytamy: „Główna kwatera Monarchów sprzymierzonych wkrótce do Ulmu albo Heilbrun ma być przeniesioną.

Treść traktatu zawartego w Wiedniu d. 25 marca: „Mocarstwa, które traktat ten podpisały, (Rosya, Austria, Prussy i Anglija) obowiązują się utrzymać postanowienia traktatu paryskiego, i całą swą siłą działać przeciwko Bonapartemu i jego stronnikom; zgodzili się, każde utrzymywać 150,000 ludzi w gotowości, w zupełnej zawsze liczbie, przeciwko nieprzyjacielowi; obowiązują się uroczyście, nie inaczej tylko za spólną zgodą, ani pierwéj, tylko po zupełnym przywiedzeniu Bonapartego do takiej słabości, iżby nie mógł spokojności mieszać i ponawiać usiłowania przywłaszczenia sobie władzy najwyższej

we Francyi, — „N. Król Jmć Chrześcijański (Ludwik XVIII) ma być zaproszony do przystąpienia do tego traktatu, a jeźliby żądał mieć przyrzoną sobie pomoc, zechce oświadczyć co mu pozwalają okoliczności uczynić, dla utrzymania niniejszego traktatu. Ratyfikacye mają być w przeciągu jednego miesiąca albo i prędzej wymienione.”

Pruska główna kwatera Jenerała Gneisenau d. 12 z Achen (*Aix la Chapelle*) do Leodyum przeszła. — Osobliwszy a piękny przykład wojennego zapalu w pruskiej młodzie! Część młodzieży berlińskiej, wyżej 17 lat mającej, podała do Ministerium wojennego prośbę, aby Król raczył wydać rozkaz przymuszający, gdyż inaczej związki ich i wola krewnych od zaciągu ich odwodzi. Ministerium wojny, nie rozkaz przymuszający, ale napomnienie do takich krewnych wydało. Całe przeciwny wystawia obraz zdarzenia w Xięztwie Lingen, które od roku 1702 z Prussami zjednoczone było. Młodź gromadami, po 200 i 300 ludzi razem, wychodzi ztamtąd do Holandyi. Rząd surowe w tej mierze wydał zalecenie, iż, jeżeli do 23 kwietnia nie powrócą, w którym przypadku do służby tylko w twierdzach użyć byliby, majątek ich ma być skonfiskowany, a familie ich w domach publicznej roboty żywione będą. Członkowie takich gmin, których więcej, jak trzecia część za granicą się znajduje, nie mogą nosić kokardy, żadnego utrzymać rzemiosła &c. — Baron Stein ważne otrzyma miejsce w ministerium wojennym sprzymierzonych.”

ANGLIA

Czytamy w gazecie ryskiej, *Zuschauer*, co następuje: „Dnia 6 kwietnia Izba wyższa otrzymała poselstwo od Xięcia Rejenta, z uwiadomieniem, iż Xięzę, z przyczyny nowych wypadków, zmuszony jest powiększyć siłę lądową i morską, i że Xięzę spodziewa się ze strony Izby, pomocy do użycia wszelkich środków, jakich spokojność i bezpieczeństwo Europy wymagają. Lord Landsdowne zapytał: Czy Anglia przez jakikolwiek artykuł traktatu paryskiego obowiązana się, na przypadek powstania, wspierać Ludwika XVIII! Lord Liverpool odpowiedział: że nie! — „Czy prawda, że przez angielskie kapry zabrane zostały okręty francuzkie? Lord Melville odpowiedział, „że tak jest: lecz wydano już rozkazy, aby je uwolniono. — Lord Liverpool wykladał przyczyny, które zmuszają Anglię do postawienia się w stanie obrony; po czym uchwalono poselstwo podziękowania — W Izbie niższej tymże zatrudniano się przedmiotem. Lord Castlereagh oświadczył, że nie ma żadnego artykułu, któryby obowiązywał sprzymierzonych do utrzymania Burbonów na tronie francuzkim; potym uchwalono adres podziękowania względem stanu obrony — Dnia 12 w Londynie rozeszła się była pogłoska, że gabinet układa się z Bonapartem; ale wątpię o tym, ponieważ z większym natężeniem pracują około zbrojnych przygotowań.

Gazeta *Morning Chronicle* czyni bardzo złosliwe wyrzuty Xięciu Wellingtonowi, że się ośmielił podpisać oświadczenie pod d. 13 marca, nie mając na to mocy od Ministrów, którzyby ze swej strony, powinni byli wprzód Parlamentu o to się zapytać — Sir Charles Stuart (!) ma być mianowany nadzwyczajnym posłem angielskim przy Ludwiku XVIII.

FRANCYA

W gazecie *Korrespondenta hamburskiego*, czytamy z Paryża, pod dniem 12 kwietnia: „Jenerał Vandamme także na nowego marszałka jest przeznaczony. — Gazety nasze wielkie kłamstwa ze Włoch piszą: że już tam jest 30,000 insurgentów; że Murat 6,000 ma jeńców; a 20 kwietnia już go do Medyolanu zaprowadzili! — Następującego wtorku, tutajszą gwardyją narodową daje dla gwardyi Bonapartego ucztę, która dla 800 ludzi będzie przygotowana. — Dowódca pijemoncki w Nizza, aresztował synowca marszałka Masseny, który radość swoją z powrotu Bonapartego w najniedorzeczniejszych okazywał wygady-

waniach. — Względem *Marsylii* nie jeszcze dotąd nie ogłoszono. — 8 tutejszych notaryuszów, przez rząd przeszły nominowanych, do dalszego postanowienia od urzędowania zawieszono. — *Bonaparte* malarzowi *Vernet*, za odmalowanie obrazu bitwy pod *Marengo*, dał 6.000 fr. — Mameluk *Rustan*, który przez czas wygnania *Bonaparte*go w *Paryżu* u rodzeństwa swego przebywał, i pod pilnym dozorem zostawał, znowu wszedł do służby *Bonaparte*go.

Monitor dzisiejszy zawiera doniesienie, że gwardye narodowe z *Delfinatu*, które za wojskiem *Xięcia Angouleme* postępując, nie chciały uznać kapitulacji z nim zawartą, jako nie przyjętą jeszcze przez *Jenerała Grouchy*. Zatrzymały *Xięcia*. *Jenerał Grouchy* przez telegraf doniósł o tem *Bonapartemu*. Ten w liście swym do tegoż *Jenerała*, którego *Hrabią* nazywa, między innemi wyraził: „że jest wolą jego, aby *Xiążę Angouleme* do *Cette* był odprowadzony; aby dla jego bezpieczeństwa, i zaslonienia od wszelkich nieprzystojnych wydarzeń, przyzwolite uczyniono rozrządzenia; pieniądze tylko, któreby przez niego z kass publicznych były wzięte, mają być zatrzymane; i nadto, aby wydał zaręczenie powrócenia klejnotów koronnych, jako własności narodowej. Dalej każe uwiadomić *Xięcia*, o wznowieniu mocy postanowień zgromadzeń narodowych, względem rodziny *Burbonów*, i oświadczyć gwardyom narodowym podziękowanie za ich gorliwość i patriotyzm! List ten datowany jest dnia 11 kwietnia.

Lucyan Bonaparte do *Paryża* przybył.

Dzisiejsze gazety nasze zawierają uwagi nad teraźniejszým położeniem naszym we względach na zewnętrzne stosunki. Czytamy w nich między innemi: „Listy z *Niemiec*, które bardzo dalekie są od autentyczności, uwiadniają o nowym przeciwko *Francyi* koalicji. Nie możemy najmniéjszy dawać wiary takowym pogłoskom. Czyliżby obce mocarstwa chciały się wdawać do naszych spraw wewnętrznych: *Francya* zaś najmniéjszy nie ma ochoty do wojny. We wszystkich stronach państwa zupełna spokojność panuje. Cesarz wyrzekł się dawnego systematu swego. Wcale teraz inna unosi go chwała. &c.

Tenże *Korrespondent hamburski* donosi z *Paryża*, pod d. 14 kwietnia: „Podług naszych gazet, mały *Napoléon* obdarzony jest trudnym do wyobrażenia rozumem: mówi już po francuzku, po niemiecku i po włosku — Zapewniają, mówi jedna z tutejszych gazet, że *Papież* prosił *Bonaparte*go o pozwolenie udania się do *Francyi*! — Gazety nasze wynoszą wojsko neapolitańskie, które we *Włoszech* naprzód się posunęło, na 60,000 ludzi i dają 150 dział. Gdy to wojsko dowiedziało się o wejściu *Bonaparte*go do *Paryża*, na górach *Apeninu* ogień radości zapaliło! — *Baiona*, *Dunkierka* &c. za wolne porty mają być ogłoszone. — Gazeta *Journal de Paris* zawiera, co następuje. Wiele osób zapewnia, że *Xiążę Canino* (*Lucyan Bonaparte*), po rozmowie z *Napoléonem* i Ministrem policyi, z ultimatum do *Londynu* pojechał! *Gazette de France* temu zaprzecza. — *Hrabini Mar-mier* mianowana jest *Damą pałacową* Cesarzowej. — Gazety nasze donoszą, że w magazynach rządowych znajduje się 350,000 karabinów różnego kalibru, a 150 t. strzelby myśliwskiej i karabinów potrzebujących reparacji. — W *Piemencie* otworzono przymuszoną pożyczkę, do której kupcy 2,000,000, a żydzi 300,000 lir dadzą mają. — Część ekwipazów *Xiężny Angouleme* do *Paryża* przyprowadzono. — *Francuzi*, którzy znajdują się za granicą, jako agenci polityczni, przed 1 maja powinni przesłać swoje oświadczenie, a w przeciagu, dwóch miesięcy do *Francyi* powrócić, w przeciwnym zdarzeniu, dobra ich konfiskowane będą. — *Hrabia Bigot de Preamenau* mianowany jest ministrem stanu. — Nakazano teraz dostarczenie koni pod iazdę. — Gazety nasze zawierają odezwę *Ludwika XVIII*, d. 2 kwietnia do narodu francuzkiego wydaną. — Dzisiejsze nasze gazety nie

także nie wspominają o *Marsylii*. — Zawczora wyjechał *Bonaparte* na spacer, i był na śniadaniu w *Malmaison* u *Xiężny Hortensyi*. — Przez telegrafy wczora odebrano wiadomość, że *Tulon*, na skutek odezw *Xięcia Esling*, trójkolorową zatknął chorągiew. — *Marszałkowie Brune, Jourdan, Conegliano, Reggio* i *St. Cyr*, wykonali wczora przysięgę *Bonapartemu*. — *Goniec St. Romain*, który do *Londynu* był posyłany, wczora tu powrócił; *Gazette de France* rozumie, iż on przywiozł depesze od *Lorda Castlereagh*! — Gazety nasze zaprowadziły już do *Florencyi* wojska *Murat*a.

W tejże gazecie czytamy w liście od granic francuzkich, pod d. 15 kwietnia: „Podług wiadomości z *Paryża Caulaincourt* podał raport, wyświecając w nim, że wojna jest niemożliwą: gdyż wszystkie starania o pokoy u mocarstw sprzymierzonych bez skutku zostały. *Bonaparte* żądał od Rady Stanu wystawienia 500,000 ludzi i 500 milionów pieniędzy. Rada Stanu żądanie to odrzuciła. *Bonaparte* na to odpowiedział: naród będzie miałyna i ludzi i pieniądze. — *Carrot* i *Fouché*, wszystkiem są u *Bonaparte*go. — Po wsiach uzbrojone pospólstwo wszelkich dopuszcza się zbrodni. — *Papiery w Paryżu* na 58, a akcje bankowe aż na 537 spadły.”

W gazecie berlińskiej z *Francyi*, do 14 kwietnia czytamy: „Gwardye narodowe do obrony granic przeznaczone, podług nową listy wynoszą 3,132 batalionów, a w każdym liczy się 720 ludzi, a tak zbiór zupełny 2,255,040 (otóż i 2,000,000, które *Bonaparte* obiecał wystawić przeciwko 600,000 wojska sprzymierzonych.) — Podług doniesień telegraficznych z *Lyonu*, pod d. 13 t. m., od marszałka *Suchet* do ministra wojny przysłanych, *Avignon* i *Toulon* d. 10 zatknęły chorągiew trójkolorową, a marszałek *Massena* w *Tulonie* w pośród gromu 100 dział ogłosił kazał odezwę, w której wyrażone są uczucia wszystkich dobrych *Francuzów* ku Cesarzowi i oyczyźnie. — *Hrabia Damas*, *Marszałek Krigny*, *Kawaler La Salle*, *Hrabiowie Fuysegur*, stry i synowiec, z *Tuluzy* przez *Par* do *St. Sebastian* odprowadzeni zostali. — Gwardya paryzka pilnie się ćwiczy w robieniu bronią. — Do niepewnych pogłosek należy, że *Lucyan Bonaparte* z ultimatum do *Anglii* pojedzie, i że *Papież* otrzymał pozwolenie przyjechania do *Francyi* (?). Więcej zasługuje na wiarę to, że *Bonaparte*, wbrew przeciwko konstytucji żądał, ażeby naród dał 500,000 ludzi i 500 milionów franków; że z powodu wkrótce mających natąpić okropności wojny, papiery od 66 na 54 spadły, i że zaciąganie gwardy narodowych do służby czynnej wiele nienkontentowania wzbudza. Wielu wojskowych mieli wyraźnie oświadczyć, że ich *Bonaparte* uludził. Tymże sposobem oszukuje on stan kupiecki, obiecując nadadź wielkie przywileje dla portów *Marsylii*, *Bajony* i *Dunkierki*.

Na ostatniój rewii w *Tuyleryach* znajdował się i mały korpus mameluków. — *Bonaparte* ma wystawić w *Paryżu* kościół i nazwać go kościołem *ś. Napoléona*. — W *Marsylii* nazywano *Bonaparte*go człowiekiem krwawym z żelaznej wyspy. *Royalistów* zowią białymi, a *Bonapartystów* farbistami.

— Godna jest rzecz uwagi, że też sama część *Francyi* (*Prowancya*), gdzie *Bonaparte* wylądował i żadnego oporu nie znalazł, teraz mu naywięcej się przeciwstawia.

Ostatnie gazety francuzkie zawierają dyplomatycznie polityczne wiadomości, które wielkie są wagi. Na Radzie ministrów 29 marca czytał *Fouché*, minister policyi, deklaracją pod d. 13 marca. Odesłano ją do Kommissyi prezydentów Rady Stanu, która d. 2 kwietnia raport swój w tej mierze podała. Kommissya zaczyna od tego, iż długo powątpiewała o autentyczności tego osobliwszego aktu; a nakoniec pokazało się, że on przez członków poselstwa francuzkiego z *Wiednia* do *Francyi* przesłany został; że więc, jako przez nich podpisany i uznany, uważany być musi.

Akt ten oświadcza Kommissya za dzieło francuzkich pełnomocników w Wiedniu, pełnomocników mocarstwa, które *Napoléon* ani za Cesarza ani za Władzę *Elby* nie uznawało. Przekonana jest Kommissya że ten akt ogłoszono tylko dla strzymania postępów *Napoléon* we Francyi. Akt ten wyrzuca mu naruszenie traktatu w *Fontainebleau* zawartego; jednakże ten traktat przez wszystkie strony naruszony został. (Tu przytacza ośm naruszeń. Ostatnie jest, iż na wniesienie francuzkich pełnomocników na kongressie, *Napoléon* wyspę *Elbę* utracić i na wyspę *ś. Heleny*; albo *ś. Lucy* przeniesiony być powinien; dalsze równie są bez zasady iak i to. Między innemi nżala się *Bonaparte*, że mu naznaczonej pensyi niepłacono. Uyrzałby się on przymuszony gwardyą swoją rozpuścić, jeżeliby we wdzięczny pamięci genueńskich i włoskich bankierow nie znalazł chwalebne go źródła pomocy, ofiarowanej mu pożyczki 12 milionów.) Miałże *Napoléon*, dalsze jest brzmienie tego raportu, czekać czasu, w którymby go z *Elby* na daleką przeniesiono wyspę? Wylądował on tylko do Francyi, i rozwiązał pytanie, czy jego, czy *Burbonów* woli mieć naród? *Burbonowie* wynieśli się z Francyi. On do *Paryża* powrócił. Wszystko jest, iak było: naród francuzki chce niepodległości Francyi, spokojności wewnętrznej, pokoju ze wszystkimi narodami; wykonania traktatu paryzkiego, pod d. 30. maja. Nic się nieodmieni, jeżeli mocarstwa zagraniczne odmieniać nie zechcą — Rapport ten Kommissyi podpisany jest przez Radców stanu *Defermon*, *Regnaud de St Jean d'Angely*, *Boullay*, *Andreossy*.

W tymże czasie ukazał się długi rapport ministra stosunków zewnętrznych do *Napoleona*, z przydaniem do niego wielu aktów. W raporcie tym wyraża minister: kiedy *Bonaparte* d. 1. marca na powrót wziął koronę, dał mu (*Caulincourowi*) rozkaz uwiadomować o tém francuzkich posłów, ministrów, agentów, etc. za granicą będących. *Bonaparte* więcej uczynił: sam pisał list do wszystkich Monarchów *Europy*. W tymże czasie pisał on (*Caulincourt*) do ministrów stosunków zewnętrznych znakomitszych mocarstw *Europy*, podając im utrzymanie powszechnego pokoju *Europy*. Ale gońców na granicy nie przepuszczono w *Kehl*, *Turyń*, *Moguncyi*, etc. Nie zostaje mu (ministrowi) więc tylko z brzmienia aktów, do wiadomości publicznej podanych, wnosić o uczuciach mocarstw sprzymierzonych. Tu przechodzi minister oświadczenia i poruszenia w *Anglii*, *Austrii*, *Neapolu*, *Prussach*, *Sardynii*, *Hiszpanii*, *Niderlandach* — o *Rossyi* zamilczał!). Wszędzie, mówi on, robią się wielkie uzbrojenia, przeciw komuż są te uzbrojenia? *Napoleona* wymieniają. *Francyi* grożą. Cała się uzbiera *Europa*: naradzają się jeden z drugim. *Francya* wyłączona od tych obrad, które jednakże *Francyi* się tyczą. Sama tylko *Francya* radzi, i nie jest jeszcze uzbrojoną. W okolicznościach tak wielkiej wagi, w niepewności o zamysłach mocarstw obcych, o zamysłach taką wzbudzaających trwogę, uczucia i życzenia twoje N. P. za trwałością pokoju i traktatu paryzkiego, niepowinnyby zgoła zaniedbywać stosownych środków ostrożności. Rozumiem więc, iż powinienem uwagę twoją N. P., i radę twoich Radców Tajnych zwrócić ku temu co *Francya* uczynić powinna dla utrzymania praw swoich, dla zabezpieczenia granic, dla obrony chwały narodowej.

Gazeta ryzka, *Zuschauer*, pod napisem *najnowsze wiadomości*, wyraża co następuje: „Doia 29 (może być omyłka w dacie: gdyż numer tej gazety jest z dnia 20 kwietnia) przyszła do Rygi prywatna wiadomość, że w *Paryżu* między *Carnotem* i *Lucyanem Bonaparte* zawarta została konwencja, która przymusić ma *Napoléona* do złożenia Cesarzkiej korony. Konstytucya *Francyi* ma być znowu republikańska — W *Paryżu* miały się cztery utworzyć

partye, z nich republikańska jest najmocniejszą, *Burbońska* najsłabsza. Trzecia i czwarta jest za *Bonapartem* i za *Xięciem Orleanu* — Powatpiewają o wybuchnieniu wojny.

OGŁOSZENIE

3 Imperatorskiego Sierockiego Domu Sankt Petersburgu Opiekunów Rada, z przyezyny zbliżającego się terminu kontraktowi zawartemu, z Kontrahentami utrzymującymi karty na następujące cztery lata, zaczynając od 1go aprila terażniejszego 1815go do dnia 1go aprila 1819go roku. Uwiadamia Publiczność.

Na fundamencie 1go punktu tego Kontraktu, zostawia się wolność sprzedaży kart samym tylko Kontrahentom, również polskich jak i wszelkich innych, jakie tylko w których prowincjach są w używaniu, nie podwyższając ceny, a tylko stosując się do ich gatunku.

Podług 2go punktu, mają ciż Kontrahenci utrzymywać karty we 3ch gatunkach stosownie do danych prob, z których pierwszy gatunek ma być najlepszy, drugi złożony z lepszych kart wybrakowanych a niżej od pierwszego gatunku i trzeci już z używanych. Przedawane one mają być równie w obu Stolicach, jako też w Guberniach i Powiatach ogółem i częściami. Z gatunku 1go tuzin po rubli 8. jedna zaś talia po kopiejek 66 i dwie trzecie; 2go tuzin po rubli 6 i kopiejek 40, talia po kopiejek 53 i jedna trzecia; i 3go tuzin po rubli 4, talia po kop: 33 i jedna trzecia — w Guberniach zaś Tomskiej, Tobolskiej i Irkudzkiej: 1go gatunku tuzin jeden ma być przedawany po rubli 9. talia jedna 75 kop: 2go tuzin po rubli 7 kop: 45 i pięć siódmych, talia po kop: 62 i jedna siódma i 3go tuzin po 5 rubli kop: 65 i pięć siódmych, talia po 47 i jedna siódma kop: nie więcej; tanię od wyrażonej ceny przedawać nie zabrania się, prócz tylko w ostatnich sześciu miesiącach przed ukąceniem ich kontraktu, w których są obowiązani tanię od wspomnianej ceny kart nie przedawać, gdyby przez to nie był przeszkodą następnym po nich Kontrahentom i nie narazić ich na poniesienie straty i szkody, a jeżeliby się okazało iż oni sami, lub ich plenipotenci w ostatnich tych sześciu miesiącach przedawali karty tanię od położonej ceny, tedy będą odpowiedzialni, z winnego zaś użyższe się sztrofu za każdy tuzin przezeń przedany po rubli 5 na rzecz funduszu dla sierot przeznaczonego; każdego bowiem gatunku kart, ciż Kontrahenci powinni mieć w zapasie znaczną ilość, aby z niedostatku onych wszystkie Gubernie nie doznawały niewygody. — Dla zabezpieczenia zaś sporom mogącym zachodzić z nie jednostajnych gatunków kart, do Policji wszystkich miast mają być przesłane każdego gatunku po jedną talię pod pieczęcią Rady.

W tym punkcie postanowiono, że w każdym mieście i wszelka Zwierzchność powinna, odkrywszy gdziekolwiek karty bez znaków i stępla przedawane lub używane, jakiegobądź gatunku, uznawać bez wyjątku za zabronione, a z fabrykantami ich i sprzedawcami postępować wedle ponizszego tego punktu.

roty Jeżeli kto z Kontrahentów, ich Plenipotentów, lub Kommissantów, a nareszcie i z obcych, obaczy lub się dowie o przywozie lub sprzedaży obcych kart choćby te były z fałszywymi stęplami, albo odkryje fabrykę ich sekretną i nie dozwoloną, albo też przedawanie już używanych, ma natychmiast o tém uwiadomić w mieście Honoradniczego, a w Powiecie Ziemskiego Kommissarza lub niższy Ziemski Sąd, którzy są obowiązani natychmiast nie dając czasu do ukrycia się przestępstwa, wynaleść winnych, wiele zakazanych lub fałszywych kart znajdźcie się, zebrać, uczynić examen z winnego w przytomności jednego Kontrahenta lub od nich umocowanego, a jeśli się okaże być winnym, tedy przygotowane do robienia kart materiały, instrumenta i karty zabrać, nad to zaś winnego ukarać penami, i jaka ilość kart się znajdzie, używać za każdy tuzin po rubli 24, z której summy połowę przysłać do funduszu przeznaczonego dla Sierot, drugą zaś oddawać donosićielowi, choćby ten był z liczby samych Kontrahentów, Kommissantów, od nich umocowanych i Gezelów, a karty, materiały i instrumenta po zakończeniu śledztwa oddane być powinny Kontrahentom lub ich plenipotentom bez płatnie na ichże zysk w nagrodę szkody i strat im poczynionych z sprzedaży fałszywych kart i onych fabrykacyi.

Zgodno Gubernski Sekretarz Pietraszewski,

W niektórych exemplarzach przeszłego numeru 33ciego, ostatni wiersz na kolumnie 809 „Rząd w sobotę otrzymał depesze od Lorda Welling. należy czytać za pierwszy wiersz kolumny 808.

3. Oł Litewsko Wileńskiego Cywilnego Gubernatora podaie się do wiadomości, iż za rozkazem Najjaśniejszej Imperatorowej Maryi Fiedorowny w obu Instytutach orderu Stey Katarzyny zostawiono kilka wakansów dla umieszczenia na opych pozostałych w sieroctwie córek poległych w boin lub z ran umarłych kawalerów, mające więc prawo do umieszczenia się w oznaczonych Instytutach, raczą do Komitetu za Należywym rozkazem Jego Imperatorskiej Mości pod dniem 18 augusta 1814 roku ustanowionego przesłać prosby z należytych poświadczeniem wedle przepisów, na mocy których córki Kawalerów przyjmują się do Instytutu.

Sekretarz Antoni Wiskowski.

x. Nr 4024. Od Komisyyi prowiantyjskiej Depo czyni się ogłoszenie, iż w niej będzie się odbywała licytacya, na dostarczenie prowiantu do różnych magazynów gubernii wileńskiej; mają zatem ci wszyscy, którzy zechcą podjąć się, takowego dostarczenia, stać się w pomienionej Komisyyi, codzieli, zaczawszy od dnia 27 bieżącego miesiąca. Dnia 25 kwietnia 1815 roku Wojenny Sowiećnik Tretiaków.

1. Sąd taxatorsko Exdywizorski na Dobra JWW. Kancelerzów Platerów ustanowiony, po kilkakrotnych odroczeniach i awizacyach przez gazety Sankt Petersburgską, Kuryera Litt: i Korrespondenta Warszawskiego, zachęcających Strony do rychłego przyniesienia objaśnień i uskutecznienia nakazów pierwszorzędowych wyroków zawoływających, w ostatecznym za deklarowanym terminie dnia dziewiątego apryla, kiedy prócz dwóch osób tylko nieznalazł zebranych na licytacyą Pretendentów kupna murów, Budowlów i Placów po Hilzenowskich w Miastach Włnie i Połocku położonych, tudzież dostrzegł niejakowego opóźnienia Stron w dopełnieniu zaleceń Exdywizorskich, przysięciu z objaśnieniami, i w uzyskaniu potrzebnych rezolucyów w Senacie i Lombardzie pod którego hipoteką są dobra konkursowe, z tąd okoliczności ile tylko zależeć może od troskliwości Sądu, obmyślając środki dla doprowadzenia dzieła ku końcowi — imo do złożenia w Kancellaryi Sądu Exdywizorskiego wszelkich papierów, dowodów pisma z rejestrami porządnymi, a ruchomości na rejestrze tak JWW. Debitorom Platerom, jako też JWW. i WW. Kredytorom, również rachunków z rządów administracyjnych, niemniej mapp, Summariuszów geometrycznych, tudzież inwentarzów przez Komorników sporządzonych, a w ogóle dla wszystkich, termin od dnia pierwszego Julii roku terażniejszego naznaczyć, i zdjęcia obrachunku z administracyi, przy czynieniu z oficyantów, włosci czeladzi, i wszelkich osób do tego wchodzących, ad cuiusvis instanciam z Kredytorów, indagacyi, Examinów, i dosledzenia, a na przypadek nieznaydowania się onych, choćby pod niestanność tychże Stron zastrzegł. — Wyjednanie pozwolenia Lombardu na rozdział dóbr konkursowych, i inne materye dotyczące się Exdywizyi, staraniu i Eksekucyi; wspólnie JWW. Debitorom, administracyi i Kredytorom polecił — powtórę: że zaś wszystkie takowe zapowiedzenia wymagają aby nieodbitie doszły swego zamiaru, a nawet na Sądzie obecnych Stron doniesienia, potwierdziły tę pewność, iż gdy Lombard i dalsze kwestye nie będą rozwiązane, nie może nastąpić konkluzya dzieła, dla jakich widoków same niektóre Strony, ociągają się z przystąpieniem do wyjaśnienia swych pretensyów, i z tąd wynika, że czynność Urzędowa, która pomimo tyle poświęconego czasu, troskliwości Sądu, awizacyów, zwleć się. — Sessye Sądowe przez znaczny bieg miesięcy, tygodni, bezowocnie solwowanemi bywały musiały, koszt zaś na utrzymanie Sądu powiększałby uszczerbek masy, z tych zatym względów, mając w przedmiocie przełożenia Stron i okoliczności tamujące bieg dzieła, po ostatni raz na ułatwienie powyżey wyrażonych artykułów czasu dozwalając, Sady Exdywizorskie na dzień 20 augusta roku terażniejszego, w zamiarze zebrań się całkowitego kompletu, dla przyjęcia oświadczony rozprawy i wzięcia do namowy: odwoła. — Tudzież na licytacyą murów budowlów, placów, i gruntów w Włnie, a placów w Połocku natury dóbr po Hilzenowskich, pódług żądania Stron, z racyi nie zebrań się Konkurentów, w oczekiwaniu onych, co przyniesie może większość masy funduszu, termina nowe zakreślając, za dzień pierwszy, dzień dwudziesty piąty augusta, za drugi, trzydziesty tego miesiąca, a za trzeci, Septembra dzień drugi roku terażniejszego determinuje, i za miejsce do licytacji i na zebrań się Pretendentów kupna, niasto Krasław Sądowe Pttu Dineburgskiego Gubernii Witebskiej naznacza. — Aby zaś wszystkie Strony do konkursu należące Dekret zupełnie uskuteczнили, i z wszelką gotowoscia do rozprawy przystępowali, pod rygorem obowiązując. — W ostatku na niestawiających amissją zakreślić oświadczają. Jan

Swołyński Prezydujący Exdywizor. — Symon Pakoss Sędzia Ziem: Połocki Exdywizor. — Joachim Bohdanowicz Sędzia Ziem: Ptu Lepel: Exdywizor. — Ignacy Czyż Sędzia Ziem: Oszmian: Exdywizor. — Konstanty Masłowski Pisarz Ziem: Zawileyski Exdywizor. — Zgodno z protokołem — Jerzy Cielbica Sądu Exdywizor: Regent.

x. Excerpt oświadczenia z Protokołu Potocznego Ziem: Pttu Wileń: w dacie nizey wyrażający się zapisanego i tądże daty pod pieczęcią Ziem: tegoż Ptu jest wydane.

Roku tysiąc ośmset piętnastego miesiąca Apryla dwudziestego siódmego dnia. Przed Aktami Ziem: Pttu Wileń: stawiając osobiscie W. JP. Bogusław Pożarski Adwokat Subselliów Wileńskich oświadczenie nizey w treści wyrażające się w pisać do Protokołu podał następnie pisane — Oświadczenie Jmieniem Star: Hirszy i Mowazki Zelkindów Klaczków Obywatelów Wileń: czyni się w rzeczy następney i oto: iż co żalcy doczytając w dodatku Kuryera Lit. Awizacyę przez Obzał Bitnera Sowieć. z wyrażeniem że z kupli domu, należy się Jemu rubli srebr. tysiąc pięćset, aby przeto nikt z żalmi w rzeczy kamienioy od jego nabytey niewchodził w układy ostrzega, zamieszczoną; zasądając za obowiązek niniejszym odpowiedzieć, iż nie pewniejszego, że r. s. tysiąc pięćset z kupli domu od żał. dla obzał. należy, lecz obok tego i to jest niezawodnym, że obzał. takową sumę pro evictione do lat trzech u żał. pozostawił i gdyby obzał. złożył dostateczne przekonanie, iż żadnych na wyprzedaney kamienioy nie ma ciężarów lub w odpowiedź onym jakkolwiek wykazał rękomyją miałby sobie takową sumę równia jak pierwszą daleko większą opłaconą; lecz kiedy rubli srebr. tysiąc pięćset w ręką obzał. naddające się są tylko ostateczną dla nichze ewikcyją, że zatem ona w każdym czasie, za wyświeceniem dalszych dostatecznych na odpowiedź mogącym się znaleźć długom funduszów, zaliczą i opłacą niniejszym zapewnią, i takowe Oświadczenie celem doyscia wiadomosci Obzał: Bitnerów w odpowiedź na Awizacyą w Kuryerze Litt: zamieszczoną u tego oświadczenia podpis w Protokole takowy — Takowe oświadczenie jako proszony podpisanie. Bogusław Pożarski — Correctum Józef Naborowski Regent Ziem: Wileński.

x. Roku 1815 miesiąca kwietnia dnia 26 — Nizey podpisany, w imieniu własnem, i w imieniu dalszych Wierzycieli, z masy wszelkich funduszów po zeszytym Antonim Jeleniewskim Regencie b. Grodzkim Kow., udział biorących; oświadcza i publicznie wszystkim w tej mierze interessowanym donosi: Iż Dekretem oświadczem Exdywizorskim Ziemskim Kowien. w roku 1810 maja 5 ferowanem, po okazaniu się niedostatecznego funduszu zeszytgo Jeleniewskiego, na satysfakcyą jego Wierzycieli; przeznaczone zostało tymże, wolne wyszukiwanie dalszego wszelkiego jego majątku, a mianowicie: Summy złoh Poll: 18,198 i groszy 9. Dekretem tegoż oświadczem Ziem: Kowien. w Roku ieszcze 1807 gbra. d. 9 na JPP. Sawickich i dalszych, oraz na majątku ich Koplach Stefanowie ect. w Poje Kowien. leżących dla tegoż Jeleniewskiego rekognoskowaney, a z powodu uroszczoney przed Sąd Głny Litt. Wileń. Depart. z appellacyi, pod procederem zostającej — Do Jakowey summy lubo in Traktu odchodzącej sprawy Exdywizorskiej żyjący na ówczas Oyciec zeszytgo Jeleniewskiego, WJP. Ignacy Jeleniewski Budowniczy ziemi Chełmskiej, stosował swą pretensyą; jednakie własność oney, i wolność w Sądzie Głównym probowania, nie komu innemu, jedno tymże Wierzycielom zachowaną została. — Dopiero, gdy sprawa o ten przedmiot, w Sądzie Głównym zbliżoną zostaje; a ścielający swe uboczne stosunki Ignacy Jeleniewski nie zostawiwszy Sukcesorów i formalney władzy komu w stopniu swém czynienia, żyć już zaprzastał i tąd samem czołoch swego interessowania okazał — Wierzyciele przeto zeszytgo Antoniego Jeleniewskiego, zostając w gotowości popierania w Sądzie Głównym o uzysk powyższej summy sprawy, zawiadamiają wszystkich interessowanych lub jakikolwiek stopień po Ignacym Jeleniewskim rościć mogących, iż są w zamiarze probowania przez ciąg sprawy, prosto na siebie takowey należności, i za taką ją zawaze dla

siebie samych tylko uważają i uważać będą — Ignacy Jagintowicz Sekretarz Sądu Gran. appellac. Ptu Kow. —

1. Po zaszłej śmierci s. p. Józefa Sulistrowskiego Kamerniunkra Jego Imperatorskiej Mości: będą niżej podpisany najbliższym krewnym pozostałych dzieci, poczytnie za obowiązek uprasza J.W.W. Kredytorów zeszłego, aby raczyli być cierpliwymi w przedsięwzięciu środków do uzyskania swej należności do póki nie zostanie prawnie mianowana opieka której będzie powinnością zkomunikować się ze wszystkimi do pozostałej masy pretensyj mającemi dat w Wilnie roku 1815 miesiąca kwietnia 24 Dnia.

Kazimierz Sulistrowski Konsyliarz Stanu i kwater.

1. Niżej podpisany przez niniejszą awizacyą podaje do wiadomości, iż scheda, w Gozie, Piotrowszczyźnie i na majątku Łaukiesie oraz Kuczmienie W. Majora Buchowieckiego, zeszłej Ludwika Terleckiej Kom. Min. z Exdywizyi Szulnickiej sądzona jest całkowicie do przedania, życzący sobie ją kupić za cenę umiarkowaną, a nawet z odstąpieniem przez Konsukcessorów, z kapitału pewnego kwantum, ma się udać, do W. Rejenta Siespury, mieszkającego w Wilnie na ulicy Dominikańskiej, w kamienicy W. Sowietnika Rogalskiego. Dnia 24 kwietnia 1815 roku.

Plenipotent Kazimierz Hrehorowicz Skarbn. Rza.

3. Excerpt Oświadczenia z Protokołu manifestowego Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego, 2go Departamentu, w dacie niżej wyrażony zapisanego, pod pieczęcią tegoż Sądu Stronie wydany.

Roku tysiąc osiemset piętnastego, marca dwódnastego szóstego dnia. Na Sądzie Głównym Litewsko-Wileńskim drugiego Departamentu, Stawiając obecnie adwokat tegoż Sądu, Jan Drozdowski oświadczenie poniżej wyrażone zanosi, i one do wpisania w protokół podał. Jakowe tak się wyraża: Oświadczenie w imieniu J.W. Wincentego Bielkowieza Prezyd. Gran: Brastawskiego Powiatu Sądów i Kawalera orderu S. Anny agiły klasy, czym się z następných pobudek: Zeszły s. p. Joachim Klikowicz Starosta Dauliński i Nierzuński dzierżił lat kilka w arendownej possessyi majątek Owile dziedzicznie do Oświadczonego się należny, w Powiecie Wilkomirskim leżący, a następnie zadłużywszy się Oświadczonego się złotych osiemnaście tysięcy, wziął od Urodzonego Tromczyńskiego Assessora Niższego Brastawskiego Sądu, w arendowną tenutę Folwark Steyniszki, w którym gdy budynek mieszkalny przez konflagrację spłonął, Starosta Klikowicz miał sobie dozwolone mieszkanie tymczasowe w majątku Owilach sprzedano od Oświadczonego się arendownym, i tam życie ukończył, pozostała zaś po nim wszelkiego tytułu ruchomość, natychmiast zarejestrowaną przez naturalnych po nim następców, w obecności użytych przyjaciół, i w Folwarku Steyniszkach zlożoną została — Po czym w skutek Ukazu Izby Skarbowej Wileńskiej w roku tysiąc osiemset czternastym, Sierpnia dwódnastego czwartego Sądowi Niższemu Wilkomirskiemu danego, na bonifikacyą zaległej, ze Starostw Daulińskiego i Nierzuńskiego w ilości rubli srebrnych dwa tysiące arzytwa czterdzieście siedem, kopiełek siedemdziesiąt dziewięć, jedna czwartych kwarty, odkomenderowany od tegoż

Niższego Wilkomirskiego Sądu Assessor, Urodzony Józef Maćkiewicz w dniach czwartym, piątym, i szóstym stycznia miesiąca, idącego roku, ogólną zeszłego Starosty Klikowicza ruchomą własność w rejestrze wyżey wspomnianym poszczególnioną rozprzedał, z jakiej licytacyi publicznie odbyty, zebrane rubli srebrnych pięćset trzydzieści trzy, złotych pięć groszy dwadzieścia jedna wtóra (wedle świadectwa Oświadczonego się wydanego) na satysfakcyą pretensyi Skarbowej zabrał, a tak lubo Oświadczonego się żadnego majątku zeszłego Starosty Klikowicza nie posiada, lubo oraz sam istotną i dowodami wpartą, ma do tegoż Starosty funduszu o złotych osiemnaście tysięcy pretensyą, jednakże Kredytorowie zmarłego Klikowicza dopominając się u Sukcesorów satysfakcyi za obligami, gdy zarazem i Oświadczonego nie im nie dłużnego do rozmaitych subseliów powołują, z tęg więce przyczyny Oświadczonego się publicznie tym oświadczeniem zapowiada; że w niniejszym szczególnie funduszów po zeszłym Klikowiczu zostających nie ma, że oraz na każdym pozywającym bezwinnie kor prawem opisanych, i zwrotu wydatków prawnych dopominać się będzie. — U tego Oświadczenia podpis następny. Jan Drozdowski.

Regent Ignacy Choroszewski.

2. Zawiadamiają się wszyscy Pretensorowie do Folwarku Miazkiniszek w Powiecie Wileńskim w Parafii Szeszolskiej leżącego, a wybytego przez Benedykta i Józefa z Narbutów Kieleszewskich Rotmistrzów Powiatu Wileńskiego na dniu 21 8bra 1814 Roku z Ewikcyą na majątność Billatach opartem, iżby z swymi pretensyami udawali się do niżej podpisanego w czasie Prawem zakreślonym. Jan Grabowiecki.

3. Niżej na podpisaniu z powodu zrobionego Dokumentu dziełczego przyznanego w Sądzie Grodzkim Brastawskim, roku 1815 miesiąca marca 24 dnia, z majątku spadłego sumownego, po śmierci brata Jakuba Siewroka, i skutkiem rzeczzonego dokumentu, wzięwszy większą część obligów, przyieli na siebie obowiązek Michał Brat i Michał Synowiec, wszystkie długie pozostałe s. p. Jakóba opłacić. Ażeby tedy każdy z Kredytorów do wyz pomienionych, Michała Brata i Michała Synowca Siewruków referował się, niniejszym pismem zawiadamiam — Dat roku 1815 miesiąca apryla 13 dnia działo się w Piotrowie. —

Antoni Sławruk.

2. W przeszłym 1814 roku, dla Prześwietney i łaskawey Publiczności, rozrywki i zabawy w Folwarku Markuciach alias Swistopole dziedzictwa W. Eysymonta Sowietnika, wraz za Popławami, był letni Specyer otworzony. W ciągu tego całego roku, poświęcony dla przyjęcia gości, licznym onę zgromadzeniem i częstym bywaniem, był uderowanym, za co nie ograniczony wdzięczności obowiązek na zawsze zostawnie — Takoz i w teraźniejszym 1815 roku, w tymże samym Folwarku Markuciach, jest już dla Prześwietney Publiczności podobny spacer, ze wszelkimi dogodnymi do przyjęcia gości potrzebami, przygotowany i poświęcający się na te usługi, ma honor Prześwietną Publiczność upraszać, aby mógł u onę zjednać, na przyszłoroczne względy, Jakób Bandyneili.